

Seurakunnan juutalainen sydän

Osa 3

(Luku 1, kirjasta Messiaan Israel, 1993)

Jumala herätti kansalleen lukuisia profeettoja muistuttamaan liitosta ja varoittamaan Jumalan ja Hänen lankinsa hylkäämisestä. Kansaa varoitettiin synneistä, joihin se oli jatkuvasti lankeamassa. ”Kun Israel oli nuori, rakastin minä sitä, ja Egyptistä minä kutsuin poikani. Aina kun kutsujat heitä kutsuivat, he menivät pois heidän kasvojensa edestä, uhrasivat baaleille ja polttivat uhreja epäjumalille. Minä opetin Efraimin kävelemään. – Hän otti heidät käsivarsilensa. – Mutta he eivät ymmärtäneet, että minä heidät paransin. Ihmissiteillä minä heitä vedin, rakkauden köysillä; minä ikäänkuin nostin ikeen heidän leukapieliltänsä, kumarruin heidän puoleensa ja syötin. Eivätkö he joutuisi jälleen Egyptin maahan, eikä Assur tulisi heille kuninkaaksi, koska he eivät ole tahtoneet kääntyä? Miekka on riehuva hänen kaupungeissansa, on hävittävä hänen salpansa, on syövä syötävänsä, heidän neuvonpiteitensä takia. Minun kansallani on halu kääntyä minusta pois; ja kun sitä kutsutaan korkeutta kohti, ei kenkään heistä ylenny” (Hoos. 11:1–7). Profeetat julistivat myös tulevaa suurta siunausta. Tämä siunaus oli Vanhassa liitossa kätkeyty esikuviin: pelastus koittaa Messiaan kautta ja Jumala solmii Uuden liiton kansansa kanssa: ”Katso, päivät tulevat sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton” (Jer. 31:31). Edellä lainattu profeetta Hoosean sanoma jatkuu korostaen Jumalan pitkämielisyyttä: ”Kuinka minä jättäisin sinut Efraim, heittäisin sinut Israel? Kuinka jättäisin sinut niinkuin Adman, tekisin si-

nulle niinkuin Seboimille? Minun sydämeni kääntyy, minun säälini herää” (Hoos. 11:8).

Luvattu uusi liitto on todellisuutta tänä päivänä. Se annettiin ensin juutalaisille, Israelin kansalle, kun Jumala tuli lihaksi sovittamaan ihmisen synnit. Tähän liittoon saavat kuulua myös pakanat, sillä Jumala rakastaa jokaista luotuaan. Ihminen on Hänelle rakas ja tärkeä – mutta syntiä hän ei voi hyväksyä. Juutalaisen ja pakanan tulee kääntyä Hänen puoleensa syntinsä tunnustaen. Israelin kansan pelastumisen ehdoksi Jeesus itse asetti Hänen tunnustamisensa: ”... te ette näe minua, ennenkuin sanotte: Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen” (Matt. 23:39). Samoin todistaa profeetta Hoosea: ”Ottakaa mukaanne sanoja ja palatkaa Herran tykö ja sanokaa hänelle; Anna anteeksi kaikki rikokset, ota armoihisi, niin me tuomme sinulle uhrimulleiksi huultemme uhrin” (Hoos. 14:3). Jumalalla ei taida olla helppoa meidän ihmisten kanssa. Ei ainakaan, jos katsomme miten hyvin ja auliisti me olemme toteuttamassa Hänen tahtoa. Israelin kansa ei ole tästä poikkeus.

Jumalan varoitus ja sitä seuraava kuritus on aina ollut todellisuutta tälle kansalle. Tullessaan ihmiseksi Jumala, Messias aloitti uuden aikakauden ihmiskunnan historiassa. Lopullinen ilmoitus Hänen tahdotaan paljastettiin ensin Israelille ja sitten muille kansoille. Jeesuksen sovituskoulema ristillä oli välttämätön ja keskeinen osa Jumalan työtä tuoda ihminen takaisin yh-

teyteensä. Kansana Israel ei ollut kuitenkaan halukas palaamaan tähän yhteyteen: ”Hän tuli omiensa tykö, ja hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan” (Joh. 1:11). Jumala aloitti erityisen toiminnan yksilötasolla. Toiminnan, jonka tuloksena muodostui toinen kansa: Seurakunta. ”Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi voiman tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä” (Joh. 1:12).

Kansakunnan taholta tapahtuvaa hylkäämistään Jeesus suri, sillä hän tiesi sen julmat seuraukset:

”Ja kun hän tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, itki hän sitä ja sanoi: ’Jospa tietäisit sinäkin tänä päivänä, mikä rauhaasi sopii! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi salattu. Sillä sinulle tulevat ne päivät, jolloin sinun vihollisesi sinut vallilla saartavat ja piirittävät sinut ja ahdistavat sinua joka puolelta; ja he kukistavat sinut maan tasalle ja surmaavat lapsesi, jotka sinussa ovat, eivätkä jätä sinuun kiveä kiven päälle, sentähden ettet etsikkoaikaasi tuntenut” (Luuk. 19:41–44). ”Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niinkuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet. Katso, ’teidän huoneenne on jäävä hyljätyski’. Sillä minä sanon teille; tästëdes te ette näe minua, ennenkuin sanotte: ’Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen’” (Matt. 23:37–39). Israelin aika – kansana todistamaan muille kan-

soille Jumalan valmistamasta pelastuksesta – pysähtyi. Jumala ei hylännyt Israelia, mutta sen tie vei toisaalle. Sen kansallinen vaellus kulki hajotukseen, pelkoon ja epätoivoiseen olemassaolon taisteluun, joka sai erään huipentumansa natsi-Saksan vainoissa. Raamattu antaa ymmärtää, että taistelun viimeinen huipennus on vielä edessäpäin. ”Vaeltava juutalainen” lähti pitkälle erämaataipaleelleen muiden kansojen keskelle (lue 5. Moos. 28:64–68, luvut 30–32). Israel oli kuitenkin kansana palaava ja sillä tulisi olemaan merkittävä osa Jumalan suunnitelmassa.

Kristukseen uskovat juutalaiset käsittivät Kirjoitusten ja Jeesuksen opetusten pohjalta Jumalan tahdon. Hän haluaa palauttaa ihmisen yhteyteensä. Israelin lankeemus ei tehnyt tyhjäksi tätä suunnitelmaa: Evankeliumi on julistettava kaikille kansoille alkaen Jerusalemissa ja jatkuen maailman ääriin. He ymmärsivät, että Jumalan käsky velvoittaa jokaista uskovaa asennoitumaan ja toimimaan elämässään tämän päämäärän hyväksi. Evankeliumin ensisijaisuus sai vallan uskovien asenteissa. Julistajille kirkastui Kristuksessa yhteen liittyneen ihmisjoukon todellinen asema. He olivat palanneet takaisin alkuperäiseen Jumalan ilmoitukseen. Kristus on kaiken sen täyttymys, jota Vanha liitto oli edustanut. Hän ei lopettanut Jumalan lakia, mutta täytti sen meidän edestämme. Pelastukseen ei enää tarvitse tuskaila sen mahdolloman tehtävän edessä, että jokainen lain pieninkin piirto on täytettävä kelpotakseen Jumalalle. Jeesuksen seuraajat ymmärsivät, ettei Jumala alunperinkään odottanut ihmisen kykenevän lakia täyttämään. Valitsemallaan hetkellä Jumala itse tuli ja täytti lain vaatimuksen ihmisen puolesta. He näkivät miten Vanhan liiton kirjoitukset ja profeettojen ennustukset puhuivat juuri tästä.

Jumalan vanhurskauden vaatimus ja samalla Hänen kaikenpeittävä rakkautensa oli tullut ilmeiseksi. Apostolit saattoivat täydestä sydämestään todistaa juutalaisille ja pakanoille: me olemme tämän todistajia! Kirjeessään Rooman uskoville Paavali tekee selkoa siitä asemasta, johon uskovat pakanatkin nyt kuuluvat. Jesaja-profeetan ilmoitusta lainaten hän todistaa:

”Minut ovat löytäneet ne, jotka eivät minua etsineet; minä olen ilmestynyt niille, jotka eivät minua kysyneet”. Mutta Israelista hän sanoo: ’Koko päivän minä olen ojentanut käsiäni tottelematonta ja uppinniskaista kansaa kohden’” (Room. 10:20–21). Koska osa juutalaista kansaa valitsi epäuskon ja tottelemattomuuden, he jäivät Jumalan tarkoittaman yhteyden ulkopuolelle. Israel, juutalainen kansa valittiin nimenomaan ulos muista kansoista todistamaan Jumalan antamasta pelastuksesta. Jumalan, Messiaan elämästään poissulkeva juutalainen poistaa itsensä myös siitä joukosta, jota Jumala uudessa liitossa kuvaa omana kansanaan. Liiton kansana, sillä Vanha liitto ei enää ole voimassa.

”Sillä ei se ole juutalainen, joka vain ulkonaisesti on juutalainen, eikä ympärileikkaus se, joka ulkonaisesti lihassa tapahtuu; ... Mutta ei niin, että Jumalan sana olisi harhaan mennyt. Sillä eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista ole silti Israel” (Room. 2:28, 9:6).

Paavali haluaa selvittää lukijoilleen, ettei pelkkä kuuluminen Israelin kansaan ole

tae pelastuksesta. Israelilla ja ”Israelilla” on selvä ero. Jumala ei kuitenkaan hyljännyt kansaansa vaikka se kansana olikin tottelematon. Kansakuntana se toistaiseksi olisi sivussa Jumalan tahdosta. Jokaisella kansan yksilöjäsenellä on kuitenkin edelleen oikeus korjata suhteensa Jumalan kanssa. Kun tarkastelemme Paavalin Roomalaiskirjettä, näemme miten hän kytkee yhteen yksilön pelastuksen ja sen, ettei Jumala ole hyljännyt kansaansa. Paavali itse tähdentää olevansa tästä esimerkiksi: ”Minä sanon siis; ei kaiketi Jumala ole hyljännyt kansaansa? Pois se! Sillä olenhan minäkin israelilainen, Aabrahamin siementä, Benjaminin sukukuntaa. Ei Jumala ole hyljännyt kansaansa, jonka hän on edeltätuntenut. Vai ettekö tiedä mitä Raamattu sanoo kertomuksessa Eliaasta, kuinka hän Jumalan edessä syyttää Israelia: ’Herra, he ovat tappaneet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi, ja minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja he väijyvät minun henkeäni?’ Mutta mitä sanoo hänelle Jumalan vastaus? ’Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole notkistaneet polvia Baalille.’ Samoin on nyt tänäkin aikana olemassa ▶

jäännös armon valinnan mukaan. Mutta jos valinta on armosta, niin se ei ole enää teoista, sillä silloin armo ei enää olisikaan armo. Miten siis on? Mitä Israel tavoittelee, sitä se ei ole saavuttanut, mutta valitut ovat sen saavuttaneet; muut ovat paatuneet” (Room. 11:1–7).

Jumala ei hyljännyt kansaansa, vaan heillä on mahdollisuus tulla liittoon Hänen kanssaan. Mutta Uudella liitolla on myös uudet ehdot, Messiaan, Jeesuksen asettamat: ”Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämässäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut” (Room. 10:9). Jumala haluaa kuitenkin Paavalin välityksellä myös varoittaa pakanauuskovia. Heidät on nyt liitetty kansaan, mutta ei siihen liiton Israeliin, joka ei halunnut uskoa Jumalaa. He ovat osa uutta kansaa, joka omistaa juutalaisen uskon sisimmän. Epäuskoiset juutalaiset jäävät ulkopuolelle kuten epäuskoiset pakanat. Uskovat pakanat taas pääsevät osallisiksi samoista lupauksista ja perinnöstä kuin uskovat juutalaiset Pakanoita ja juutalaisia erottava väliseinä on purettu. Purkaja on juutalaisten kauan odottama Messias.

Kauniissa ja paljonpuhuvassa vertauksessa metsäöljypuun ja jalon öljypuun oksista Paavali tähdentää pakanoita kohdan-

neen valinnan merkitystä. Valinta tai hylkääminen on tulosta Jumalan ehdottoman pyhyiden vaatimuksesta. Ihminen ei voi omin töin täyttää tätä vaatimustasoa, vaan jää tuomion alle. Jumalan valmistama tie on kuitenkin olemassa. Sitä noudattamalla pakanat ikään kuin oksastetaan runkoon, jossa uskovat juutalaiset jo ovat: liitetään Kristukseen. Minkäänlaiselle ylimielisyydelle ei ole kuitenkaan sijaa: ”Sillä jos Jumala ei ole säästänyt luonnollisia oksia, ei hän ole säästävä sinuakaan” (Room. 11:21). Efesolaisille Paavali kirjoittaa: ”... te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisoikeutta ja vieraat lupauksen liitoille, ilman toivoa ja Jumalaa maailmassa” (2:12). Aabrahamin kanssa tehty liitto oli nyt ulottunut käsittämään pakanatkin. Kansasta, joka ei alunperin ollut kansa, ei ollut liiton Israel, oli tullut juutalaisten ja pakanoiden kansoittama Jumalan kansa. Oli taas syntynyt ekklesia: Jumala erotti itselleen joukon ulos maailmasta. Sen tehtävänä on todistaa, miten ihminen voi uudistaa yhteyden Luojansa kanssa.

Tämän sanoman eteenpäin viemiseksi oli ponnisteltava kaikin voimin. Jumala lupasi pitää huolen todistajistaan. Kuolemanpelkokaan ei ollut esteenä. Palautunut yhteys Jumalaan kesti kuoleman yli, sillä Messias oli ylösnoussut. Uskova ei enää

ole sidottu vain tämän maailman rakenteisiin, vaan häntä odottaa ihmeellinen tulevaisuus iankaikkisuudessa. Perintö, iankaikkinen elämä Jumalan yhteydessä on jokaisen sitä haluavan ulottuvilla.

Sisäistäen tämän totuuden ja käsittäen yhteyden, joka Kristus-ruumiissa vallitsee, Paavali halusi tarkoin noudattaa Jumalan antamaa näkyä. Pelastus, Messias on ensin ilmestynyt juutalaisille. Siksi todistus Hänestä pitää viedä ensin heille. ”Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle” (Room. 1:16). Tullessaan paikkakunnalle, Paavali tarjosi tätä voimaa ensin seudun juutalaisille: ”Ja he matkustivat Amfipolin ja Apollonian kautta ja tulivat Tessalonikaan, jossa oli juutalaisten synagooga. Ja tapansa mukaan Paavali meni sisälle heidän luoksensa” (Apt. 17:1–2). Hän piti menettelyä tärkeänä, sillä juutalaiset tunsivat jo Kirjoituksia ja uskoivat niiden jumalalliseen alkuperään. Kirjoitukset todistivat selkeästi Messiaasta, joka ensimmäistä kertaa tullessaan tulisi sovitamaan kansansa synnit. Vanhan liiton lakiuskonto oli väliaikainen ratkaisu, kunnes koitti Jumalan aika solmia Uusi liitto. Paavali tiesi tehtävänsä: Koota yhteen uutta kansaa, joka todistaisi Jumalasta syintiin langenneen ihmiskunnan keskellä.

Jatkuu

